

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วาฬ¹ นั้นจัดเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมประเภทหนึ่ง และด้วยความที่วาฬมีขนาดใหญ่จึงได้รับความสนใจจากประเทศต่างๆ รวมทั้งนักวิชาการในการศึกษาเรื่องของวาฬในแง่มุมต่างๆ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องของการล่าวาฬ (Whaling) ประวัติศาสตร์ของมนุษย์ในการล่าวาฬนั้นอาจย้อนกลับได้ถึง 1,000 ปีที่แล้ว ต่อมาในศตวรรษที่ 19 เป็นยุคเฟื่องฟูของการล่าวาฬเพื่อการพาณิชย์ โดยบรรดาประเทศในยุโรปได้ทำการล่าวาฬ มีการนำส่วนต่างๆ ของวาฬไปใช้ประโยชน์และทำสินค้า เช่น น้ำหอม สบู่ เทียนไข เชื้อเพลิงในการจุดตะเกียง

ต่อมาในปี ค.ศ.1948 คณะกรรมาธิการล่าวาฬระหว่างประเทศได้ถูกจัดตั้งขึ้น (The International Whaling Commission) จากอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยข้อบังคับการล่าวาฬ (The International Convention for The Regulation of Whaling:ICRW) เพื่อเป็นกลไกระหว่างประเทศในการจัดการประเด็นที่เกี่ยวข้องกับวาฬ ในด้านต่างๆ

ในปัจจุบันยังมีหลายประเด็นที่มีการประชุมและยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ระหว่างชาติสมาชิกของคณะกรรมาธิการล่าวาฬระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็นเรื่องของการล่าวาฬว่าสมควรที่จะมีการอนุรักษ์และควรมีการทำข้อตกลงไม่ให้มีการล่าวาฬโดยถาวรหรือไม่ ซึ่งประเด็นดังกล่าวก่อให้เกิดความเห็นที่ขัดแย้งกันระหว่างชาติที่สนับสนุนการล่าวาฬกับชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬ ทั้งสองฝ่ายต่างกล่าวหาซึ่งกันและกัน ชาติที่สนับสนุนการล่าวาฬมองว่าตนเองควรมีสิทธิในการใช้ทรัพยากรทางทะเลอย่างเต็มที่ที่ทราบเท่าที่ทรัพยากรนั้นยังมีอย่างอุดมสมบูรณ์ ในขณะที่ทางฝ่ายชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬได้อ้างถึงประเด็นทางด้านศีลธรรมและความโหดร้ายในการฆ่าวาฬ

¹ ตามหลักอนุกรมวิธานวาฬเป็นสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม แต่มีไขปลาค้างคาว ดังนั้นในภาคนิพนธ์ฉบับนี้จะยึดตามหลักอนุกรมวิธาน โดยจะเรียกว่า “ วาฬ ” มีไขปลาค้างคาว ดังที่นิยมเรียกโดยทั่วไป

นอกจากนี้ทั้งสองฝ่ายก็ยัง โจมตีอีกฝ่ายว่ามีการซื้อเสียงและมีการวิ่งเต้นหรือเสนอความช่วยเหลือเพื่อให้ชาติสมาชิกเล็กๆ สนับสนุนฝ่ายของตน ความเห็นที่แตกต่างกันของชาติที่สนับสนุนการล่าวาฬกับชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬ ยังคงดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและยังไม่มีทีท่าว่าจะสามารถหาข้อยุติลงได้โดยง่าย

สำหรับญี่ปุ่นนั้นจัดเป็นชาติที่สนับสนุนให้มีการล่าวาฬ ประวัติศาสตร์การล่าวาฬสมัยใหม่ของญี่ปุ่นเริ่มต้นในต้นศตวรรษที่ 20 มีการตั้งสถานีการล่าวาฬ ในช่วงหลังสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สองใหม่ๆ ญี่ปุ่นเผชิญกับวิกฤตการณ์ขาดแคลนอาหารประกอบกับจำนวนประชากรที่ขยายตัวอย่างอย่างรวดเร็ว ทำให้รัฐบาลญี่ปุ่นจำเป็นต้องมองหาแหล่งอาหารให้เพิ่มมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับจำนวนประชากร ญี่ปุ่นได้ทำการล่าวาฬเพื่อนำมาบริโภค มีการนำเอาเนื้อวาฬมาทำเป็นอาหารกลางวันสำหรับนักเรียน

ในปัจจุบันทุกๆ ปีกองเรือญี่ปุ่นจะทำการล่าวาฬ โดยญี่ปุ่นได้อ้างว่าการล่าวาฬของตนนั้นเป็นการล่าเพื่อจุดประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Research) ตามข้อตกลงที่คณะกรรมการการล่าวาฬระหว่างประเทศ ได้อนุญาตให้ชาติสมาชิกได้ดำเนินการล่าวาฬได้หากการล่าวาฬเป็นไปเพื่อจุดประสงค์ทางการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ แต่คณะกรรมการการล่าวาฬระหว่างประเทศ ได้ออกข้อมติให้มีการยุติการล่าวาฬเพื่อการพาณิชย์เป็นการชั่วคราว (The Moratorium on Commercial Whaling) โดยจะมีผลบังคับใช้ในการล่าวาฬตามชายฝั่งตั้งแต่ปี ค.ศ.1986 และฤดูกาลล่าวาฬ ปีค.ศ. 1985-86 ในทะเลน้ำลึก เป็นต้นไป นโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นก่อให้เกิดการถกเถียงอย่างกว้างขวางในหลายประเด็น โดยเฉพาะประเด็นเรื่องของโครงการวิจัยวาฬเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ซึ่งชาติที่ทำการต่อต้านการล่าวาฬมองว่า โครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นนั้นไม่ได้เป็นไปเพื่อจุดประสงค์ในการวิจัยทางวิทยาศาสตร์อย่างที่ญี่ปุ่นกล่าวอ้าง ประเด็นดังกล่าวเป็นเพียงข้ออ้างของญี่ปุ่น กิจกรรมการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการล่าวาฬเพื่อการพาณิชย์และได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มนายทุนและบริษัทของญี่ปุ่นที่ทำการล่าวาฬ

นอกจากนี้ยังมีประเด็นทางศีลธรรมและความโหดร้ายทารุณต่อสัตว์ บรรดาชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬ อาทิเช่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ฯลฯ รวมทั้งองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล (Non-Governmental Organizations:NGOs) ทางด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ อย่างเช่น Greenpeace, The Animal Welfare, World Wild Life Fund ได้เรียกร้องให้ญี่ปุ่นปรับเปลี่ยนนโยบายในการล่าวาฬและยุติการล่าวาฬ แต่ญี่ปุ่นเองก็ยังคงไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงนโยบาย และยังคงดำเนินการล่าวาฬต่อไป จนกลายเป็นประเด็นความขัดแย้งระหว่างกัน มีการประท้วงการล่าวาฬของญี่ปุ่น โดยเฉพาะใน ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ ในขณะที่องค์กรสิ่งแวดล้อมต่างๆ ก็ได้พยายามทำการขัดขวางกองเรือญี่ปุ่น มีการติดตามกองเรือล่าวาฬของญี่ปุ่นอย่างใกล้ชิด

จุดยืนและความเห็นที่แตกต่างกันระหว่างญี่ปุ่นกับชาติที่ต่อต้านการล่าอาณานิคมเป็นประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากโดยปกติญี่ปุ่นมักจะดำเนินนโยบายเพื่อต้องการแสวงหาเกียรติภูมิในเวทีระดับนานาชาติและมีความต้องการเป็นประเทศผู้นำในด้านต่างๆ รวมทั้งทางด้านสิ่งแวดล้อม แต่ในประเด็นเรื่องการล่าอาณานิคมญี่ปุ่นนั้นก็กลับมีจุดยืนอย่างชัดเจนที่จะทำการล่าอาณานิคมต่อไป แม้ว่าจะถูกคัดค้านจากชาติที่ต่อต้านการล่าอาณานิคมอย่างรุนแรง

โดยในภาคนี้พันธบัตรนี้จะทำการศึกษาถึงนโยบายและจุดยืนของญี่ปุ่นในประเด็นการล่าอาณานิคม เพื่อที่ความต้องการจะทราบว่า มีปัจจัยใดที่ส่งผลต่อนโยบายการล่าอาณานิคมของญี่ปุ่นซึ่งทำให้ญี่ปุ่นตัดสินใจที่จะทำการล่าอาณานิคมต่อไปแม้ว่าจะถูกต่อต้านอย่างรุนแรง โดยจะทำการศึกษาทั้งปัจจัยภายในของญี่ปุ่นและปัจจัยภายนอก รวมทั้งการคาดการณ์ในอนาคตว่าญี่ปุ่นจะยังคงดำเนินนโยบายอย่างไรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาพัฒนาการและนโยบายของญี่ปุ่นต่อประเด็นเรื่องการล่าอาณานิคม
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายของญี่ปุ่นต่อประเด็นเรื่องการล่าอาณานิคม

แนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษานโยบายการล่าอาณานิคมของญี่ปุ่น ค.ศ. 1986-2009 นั้น ผู้ศึกษาจะนำแนวคิดเรื่อง 1. Organizational Process Model และ 2. แนวคิดเรื่องการตัดสินใจ (Decision-Making) มาใช้ในการวิเคราะห์โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดเรื่อง Organizational Process Model

แนวคิดนี้² มองว่ารัฐบาลนั้นประกอบไปด้วยการรวมกันขององค์กรต่างๆ ที่เป็นพันธมิตรอย่างหลวมๆ ดังนั้นรัฐบาลจะรับรู้ปัญหาต่างๆ ผ่านองค์กรซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในประเด็นนั้นๆ รัฐบาลจะสร้างทางเลือกและประเมินผลที่จะตามมาจากข้อมูลขององค์กร

² Graham T. Allison, "Conceptual Models and the Cuban Missile Crisis," American Political science review Vol63 (1969): 698-718.

การกระทำของรัฐบาลจึงเหมือนกับการทำตามแผนงานขององค์กรเหล่านั้น Allison จึงสรุปว่า พฤติกรรมของรัฐบาลจึงเปรียบเหมือนผลผลิตขององค์กร ซึ่งองค์กรเหล่านี้ได้ทำตามแผนหรือวิธีปฏิบัติการทำงาน (standard operation procedures – SOPs) ของตน ในการรับมือกับปัญหาต่างๆ ที่มีความหลากหลายนั้น เนื่องด้วยรัฐบาลประกอบไปด้วยองค์กรต่างๆ ดังนั้นรัฐบาลก็จะกำหนดให้องค์กรต่างๆ มีภาระและความรับผิดชอบเบื้องต้นที่ต้องกระทำในการรับมือกับปัญหาเหล่านั้น ซึ่งแต่ละองค์กรก็จะมี ความรับผิดชอบเบื้องต้นต่อประเด็นต่างๆ ที่แตกต่างกันไป (เช่น กระทรวงกลาโหม รับผิดชอบ เรื่องความมั่นคงของประเทศ กระทรวงการคลัง รับผิดชอบด้านนโยบายการคลัง การจัดเก็บภาษี กระทรวงการต่างประเทศรับผิดชอบด้านนโยบายและกิจการที่เกี่ยวข้องกับต่างประเทศหรือนานาชาติ เป็นต้น)

โดยในแต่ละองค์กรนั้นจะประกอบไปด้วยบุคคลที่หลากหลาย ซึ่งจะต้องมีการประสานงานระหว่างกัน การประสานงานขององค์กรเหล่านี้จำเป็นต้องมีแผนหรือวิธีปฏิบัติการทำงานซึ่งเปรียบเสมือนระเบียบหรือข้อบังคับที่จะต้องทำ พฤติกรรมขององค์กรเหล่านี้ซึ่งทำตามแผนปฏิบัติการ นั้นได้ส่งผลไปยังรัฐบาลอีกทอดหนึ่ง Allison ได้สรุปกระบวนการทบทวนทัศนคตินี้ไว้ดังนี้

1. หน่วยวิเคราะห์พื้นฐาน: นโยบายเป็นผลผลิตมาจากองค์กร (Basic Unit of Analysis: Policy as Organizational Output)

นโยบายของรัฐเป็นผลผลิตมาจากองค์กร นอกจากนี้องค์กรเหล่านี้ยังมีแผนปฏิบัติการของตนเองซึ่งจะประมาณการความเป็นไปได้ในกรณีต่างๆ จนนำไปสู่ทางเลือกในการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยองค์กรจะมีขั้นตอนตั้งแต่การนำประเด็นที่เป็นปัญหาจากนั้นจะทำการเตรียมข้อมูลจากนั้นจึงจะสรุปความเป็นไปได้เพื่อให้ผู้นำตัดสินใจ

2. การจัดระเบียบของแนวคิด

2.1 ตัวแสดงที่เป็นองค์กร ตัวแสดงที่ว่านี้ไม่ใช่ชาติหรือรัฐบาลแต่จะเป็นการรวมกลุ่มอย่างหลวมๆ ขององค์กรที่เป็นพันธมิตรกัน

2.2 การกระทำคือผลผลิตขององค์กร คุณลักษณะที่เด่นชัดขององค์กรต่างๆ นั่นคือแผนงานต่างๆ ที่ได้วางแผนไว้ ซึ่งแผนงานเหล่านี้จะประกอบไปด้วย

-เป้าหมาย

เป้าหมายในการปฏิบัติงานขององค์กรในบางครั้งอาจจะไม่มีการเปิดเผยหรือประกาศอย่างเป็นทางการ ซึ่งเป้าหมายขององค์กรนั้นจะปรากฏออกมาในรูปแบบของการระบุข้อจำกัดซึ่ง

จะนำไปสู่การประเมินความเป็นไปได้ของเป้าหมายหรือนโยบายนั้นๆ ซึ่งข้อจำกัดที่อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรนั้นเช่น งบประมาณที่ได้รับหรือขอบเขตของงาน ข้อจำกัดเหล่านี้ยังรวมถึงความคาดหวังและข้อเรียกร้องจากองค์กรอื่นๆ ในรัฐบาล ประชาชน หรือกลุ่มผลประโยชน์ และการต่อรองภายในองค์กร

-การติดตามผลในภายหลัง

การปรากฏขึ้นของความขัดแย้งอันมาจากข้อจำกัดในการดำเนินการจะถูกแก้ไขจากการติดตามผลในภายหลังอย่างต่อเนื่อง เมื่อปัญหาเกิดขึ้นมาจะมีหน่วยย่อยขององค์กรทำหน้าที่ในการจัดการกับปัญหา และเมื่อปัญหาอื่นเกิดขึ้นอีกก็จะมีกลุ่มหรือหน่วยอื่นๆ ทำหน้าที่ในการรับมือกับปัญหา

-แผนปฏิบัติการทั่วไป

การที่องค์กรต่างๆ จะสามารถทำหน้าที่ในการติดตามปัญหาหรือตรวจสอบข้อมูลได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการเตรียมงานในส่วนอื่นๆ ก่อนเช่น เตรียมงบประมาณ จัดทำรายงาน จัดทำเครื่องมือต่างๆ ที่จำเป็น การจะกระทำสิ่งเหล่านี้ให้ลุล่วงนั้นจะต้องมีแผนปฏิบัติงานทั่วไป เนื่องจากเป็นแผนปฏิบัติงานทั่วไปดังนั้น แผนงานเหล่านี้จะไม่สามารถถูกเปลี่ยนได้อย่างง่ายดาย นอกจากนี้ถ้าปราศจากแผนปฏิบัติงานทั่วไปองค์กรต่างๆ ก็จะไม่สามารถทำงานให้ประสานสอดคล้องกันได้

-กำหนดการที่จะต้องกระทำ

องค์กรต้องสามารถแสดงการกระทำซึ่งเป็นพฤติกรรมของกลุ่มหรือบุคคลที่มีการประสานงานระหว่างกัน เพื่อที่จะประกันความสามารถขององค์กรในการกระทำหรือดำเนินการต่างๆ จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดสิ่งที่จะต้องกระทำเป็นการเฉพาะเพื่อที่จะทำให้องค์กรนั้นสามารถที่จะรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ กำหนดการที่ระบุไว้อาจจะเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ขององค์กร ยังมีการกระทำที่ซับซ้อนมากขึ้นและจำนวนบุคคลที่เกี่ยวข้องมีมากขึ้นเท่าใด กำหนดการต่างๆ ก็จะมีค่าสำคัญเพิ่มมากขึ้นในฐานะที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมขององค์กร

-การหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอน

องค์กรจะไม่พยายามคาดคะเนถึงความเป็นของสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แต่องค์กรจะหลีกเลี่ยงความไม่แน่นอนเหล่านี้ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมในการเจรจาด้วยตัวแสดงอื่นๆ โดยในขั้นแรกองค์กรจะสร้างความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นๆ ที่อยู่ในรัฐบาล ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวอาจอยู่ในรูปแบบของการจัดสรรหรือแบ่งงบประมาณ การจัดประชุมเพื่อร่วมมือกัน ในขั้นต่อมาองค์กรจะสร้างความสัมพันธ์ในระดับระหว่างประเทศโดยการสร้างพันธมิตรกับหน่วยงานต่างชาติ อาทิเช่นในรูปแบบของการเซ็นสัญญากับองค์กรต่างๆ เพื่อร่วมมือกัน

-การมุ่งตรงไปยังปัญหา

เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ไม่ปกติ องค์กรจะมุ่งตรงไปยังปัญหา รูปแบบของการค้นหาและแก้ไขปัญหานั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบของแผนงานหรือวิธีการที่ดำเนินการโดยทั่วไปขององค์กรนั้นๆ จากนั้นองค์กรจะสร้างทางเลือกในการแก้ไข ซึ่งอาจอธิบายได้ง่ายๆ ได้ดังนี้ คือ องค์กรจะเริ่มด้วยการวิเคราะห์ปัญหาจากนั้นทำการสร้างทางเลือก รูปแบบในการค้นหาและวิเคราะห์ปัญหานั้นจะสะท้อนให้เห็นถึงประสบการณ์หรือสิ่งที่ได้รับการฝึกอบรมขององค์กรนั้นๆ

-การเรียนรู้ขององค์กรและการเปลี่ยนแปลง

ในการรับมือกับสถานการณ์และปัญหาที่ไม่ปกติ องค์กรจะค้นหาและมีการพัฒนาแผนงานเพื่อให้สามารถรับมือกับสถานการณ์ใหม่ๆ การเรียนรู้และการเปลี่ยนแปลงจะเกิดขึ้นตามมาจากแผนปฏิบัติงานทั่วไปในปัจจุบัน บางครั้งองค์กรก็มีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดซึ่งความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้อาจรวมถึง (1) ช่วงระยะเวลาของการใช้งบประมาณ โดยทั่วไปองค์กรจะใช้งบประมาณผ่านการจัดซื้อสิ่งของต่างๆ จากสิ่งที่ได้กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามถ้ามีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงบางอย่างผู้นำซึ่งคุมเรื่องงบประมาณอาจใช้งบประมาณพิเศษเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง (2) ช่วงระยะเวลาของการไม่มีงบประมาณ ซึ่งการขาดแคลนงบประมาณนั้นจะส่งผลไปถึงประสิทธิภาพในการแสดงศักยภาพขององค์กรในการจัดทำกิจกรรมต่างๆ (3) ความล้มเหลวในประสิทธิภาพขององค์กร ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วส่วนใหญ่เป็นผลมาจากการเผชิญกับวิกฤตหรือหายนะครั้งร้ายแรง และความล้มเหลวที่มาจากแผนปฏิบัติการขององค์กร จะทำให้เจ้าหน้าที่ภายนอกที่ไม่ได้อยู่ในองค์กรนั้นๆ จะเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเจ้าหน้าที่ในองค์กรที่ถูกเรียกร้องให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้นยากที่จะต่อต้าน และบุคคลในองค์กรนั้นๆ ที่ถูกโจมตีจะถูกแทนที่โดยผู้อื่น

3. การประสานงานของศูนย์กลางและการควบคุมปัญหาหรือประเด็นบางอย่างนั้น

อาจจะเกี่ยวข้องกับบุคคลจำนวนมากดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีส่วนกลางในการประสานงานและควบคุมปัญหาหรือประเด็นต่างๆ นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรด้วยกันและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรกับผู้นำรัฐบาลขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่น (1) ลักษณะของงาน (2) มาตรการและข้อมูลที่ผู้นำรัฐบาลมีอยู่ (3) ระบบของการให้รางวัลและการลงโทษ (4) ระเบียบปฏิบัติซึ่งมาจากบุคลากรและทรัพยากรที่ได้กระทำลงไป

ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเรื่อง Organizational Process Model มาประยุกต์ใช้เพื่ออธิบายนโยบายการล่าอาชญากรรมของญี่ปุ่นเนื่องจาก แนวคิดดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับองค์กรซึ่งถือเป็นหน่วยวิเคราะห์พื้นฐานของแนวคิดนี้ โดยถือว่านโยบายนั้นคือผลผลิตขององค์กร ดังนั้นการที่จะเข้าใจนโยบายหรือจุดยืนของรัฐในประเทศต่างๆ นั้น จำเป็นที่จะต้องศึกษาองค์กรที่มีบทบาทในการ

กำหนดนโยบายในประเด็นนั้นๆ โดยในการวิเคราะห์นโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นปัจจัยที่นำมาใช้จากแนวคิด Organizational Process Model ได้แก่

1. หน่วยวิเคราะห์พื้นฐาน: นโยบายเป็นผลผลิตมาจากองค์กร ดังนั้นนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นจึงเป็นผลผลิตมาจากสำนักงานประมงของญี่ปุ่น (The Fishery Agency of Japan) ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการร่างนโยบาย นอกจากสำนักงานประมงแล้วยังมีสถาบันวิจัยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม (The Institute of Cetacean Research) ซึ่งเป็นผู้ออกแบบโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่น ดังนั้นการวิเคราะห์นโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นผู้ศึกษาจะมุ่งเน้นไปที่แรงจูงใจขององค์กรเหล่านี้ว่าเพราะเหตุใดจึงมีนโยบายในการสนับสนุนการล่าวาฬ องค์กรเหล่านี้มีผลประโยชน์อันใดต่อโครงการวิจัยวาฬ

2. การจัดระเบียบแนวคิด

2.1 ตัวแสดงที่เป็นองค์กร ในที่นี้จะหมายถึงสำนักงานประมง สถาบันวิจัยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมรวมทั้งองค์กรอื่นๆ ที่สนับสนุนการล่าวาฬในญี่ปุ่น อาทิเช่น สมาคมประมงแห่งญี่ปุ่น (The Japan Fisheries Association) สมาคมล่าวาฬแห่งญี่ปุ่น (The Japan Whaling Association) เป็นต้น

2.2 การกระทำคือผลผลิตขององค์กร ซึ่งแต่ละองค์กรจะมีแผนงานของตนเอง ดังนั้นในหัวข้อนี้ผู้ศึกษาจะมุ่งเน้นศึกษาไปที่แผนงานขององค์กรที่กำหนดนโยบายการล่าวาฬอย่างสำนักงานประมงและสถาบันวิจัยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ซึ่งแผนงานที่ว่านี้ก็คือโครงการวิจัยวาฬว่ามีรายละเอียด ความเป็นมา เป้าหมาย อย่างไรบ้าง นอกจากนี้ผู้ศึกษายังจะทำการวิเคราะห์วิธีการในการดำเนินนโยบายขององค์กรว่ามี การดำเนินการอย่างไรบ้างเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร และองค์กรมีการจัดการอย่างไรเมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคหรือถูกคัดค้านจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยซึ่งในที่นี้คือประเทศและองค์กรที่ต่อต้านการล่าวาฬของญี่ปุ่น โดยสุดท้ายผู้ศึกษาจะวิเคราะห์แนวโน้มในอนาคตว่าองค์กรจะดำเนินนโยบายหรือมีจุดยืนอย่างไรต่อไป จากปัจจัยของแนวคิดที่ผู้ศึกษาได้นำมาประยุกต์ใช้นั้นจะช่วยทำให้ผู้ศึกษาสามารถเข้าใจในนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นได้ดียิ่งขึ้น

2. แนวคิดเรื่องการตัดสินใจ (Decision-Making)

Michael Brecher ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องการตัดสินใจ ซึ่งใช้อธิบายการตัดสินใจและปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดนโยบายต่างประเทศ โดยในแนวคิดนี้ Brecher ได้สร้างตัวแบบของ

แนวคิดเรื่องการตัดสินใจขึ้นมาซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และ ปัจจัยส่งออก (Output Model) ซึ่งก็คือนโยบายที่ออกมานั่นเอง³
ปัจจัยหรือตัวแปรของตัวแบบแนวคิดเรื่องการตัดสินใจนั้นประกอบไปด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) จำแนกออกเป็น

1.1 สภาพแวดล้อมเชิงปฏิบัติการ (The Operational Environment) คือ สภาพแวดล้อม เหตุการณ์ปัจจุบันที่ ดำเนินการอยู่ ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย ซึ่งประกอบไปด้วย

1.1.1 ปัจจัยภายนอก (The External Factors) คือสถานการณ์และความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นนอกรัฐ ประกอบไปด้วย

1.1.1.1 ระบบโลก (The Global System) คือระบบความสัมพันธ์หรือระบบระหว่างประเทศทั้งหมด รัฐและตัวแสดงอื่นๆ มีอิทธิพลและบทบาทไม่เท่ากันในการกำหนดพฤติกรรมภายนอก รูปแบบความสัมพันธ์ในระดับโลกมีหลายรูปแบบ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจที่มีอุดมการณ์ต่างกัน, ความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจกับประเทศกำลังพัฒนา

1.1.1.2 ระบบย่อย (A Subordinate System) หมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค เช่นความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในกลุ่มประเทศ สหภาพยุโรป หรือ เอเชีย ตะวันออก

1.1.1.3 ระบบย่อยอื่นๆ (A Subordinate Other System) หมายถึงความสัมพันธ์ของรัฐต่างๆ ที่รวมตัวในระดับภูมิภาค หรือกลุ่มระหว่างประเทศ เช่น องค์การสนธิสัญญาป้องกันแอตแลนติกเหนือ

1.1.1.4 ความสัมพันธ์ทวิภาคที่โดดเด่น (Dominant Bilateral Relations) คือความสัมพันธ์ที่สำคัญของรัฐบาลมหาอำนาจว่ามีลักษณะเช่นไร

1.1.1.5 ความสัมพันธ์ทวิภาคี (Bilateral System) คือ ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐสองรัฐที่ไม่ใช่รัฐบาลมหาอำนาจ

³ Michael Brecher, The Foreign Policy System of Israel: Setting, Images, Process (Connecticut: Yale University Press, 1972), p.2.

1.1.2 ปัจจัยภายใน

1.1.2.1 ความสามารถทางทหาร (Military Capability) คือความสามารถและประสิทธิภาพทางทหารของรัฐนั้นๆ ความสามารถในการโจมตีและรับมือต่อการโจมตีจากรัฐอื่นๆ

1.1.2.2 ความสามารถทางเศรษฐกิจ (Economic Capability) คือความสามารถทางเศรษฐกิจของรัฐ ทรัพยากรธรรมชาติที่รัฐเหล่านั้นมี ระดับความสามารถทางเทคโนโลยี สภาพฐานะทางการเงินการคลัง รวมถึงทรัพยากรบุคคล

1.1.2.3 โครงสร้างทางการเมือง (Political Structure) คือ สถาบันทางการเมือง รัฐธรรมนูญ องค์กรต่างๆ ที่มีอำนาจหรืออิทธิพลในการตัดสินใจ ระบบการปกครองหรือโครงสร้างทางการเมืองที่แตกต่างกันย่อมมีผลต่อการดำเนินนโยบายและการตัดสินใจที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ โครงสร้างการเมืองในแต่ละรัฐ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ อาจมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในระดับที่แตกต่างกันออกไป

1.1.2.4 กลุ่มผลประโยชน์ (Interest Group) คือ กลุ่มผลประโยชน์ที่มีจำนวนมาก หลากหลายรูปแบบ ในการเข้ามามีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในนโยบายของรัฐ ซึ่งแต่ละกลุ่มก็จะมีประเด็นที่ตนเองเกี่ยวข้องและให้ความสำคัญ เมื่อมีนโยบายหรือประเด็นที่มีเกี่ยวข้อง กลุ่มผลประโยชน์เหล่านี้จะทำหน้าที่ เสนอหรือส่งข้อมูลไปยังหน่วยงานและผู้ตัดสินใจ รวมทั้งอาจสนับสนุนและคัดค้านนโยบายหรือประเด็นต่างๆ

1.1.2.5 กลุ่มคู่แข่งทางการเมือง (Competing Elites) คือกลุ่มทางการเมืองที่อยู่ฝ่ายตรงข้ามกับทางรัฐบาล เช่น พรรคฝ่ายค้าน

1.2 สภาพแวดล้อมทางจิตวิทยา (Psychological Environment) คือตัวแปรหรืออิทธิพลทางจิตวิทยา เช่น แนวความคิด ความรับรู้ ลักษณะบุคลิกภาพ ของผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจ ซึ่งสามารถจำแนกได้เป็น

1.2.1 ตัวกรองทัศนคติ (The Attitudinal Prism) คือ ทัศนคติของผู้ตัดสินใจที่มีต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน ซึ่งอาจประกอบไปด้วย

1.2.1.1 ตัวแปรด้านสังคม (Societal Setting) คือแนวความคิดหรืออุดมการณ์ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์

1.2.1.2 ปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ (Personality Factors) ได้แก่ลักษณะเฉพาะส่วนตัวของผู้ตัดสินใจ ทั้ง ค่านิยม การศึกษา แนวคิด บุคลิกภาพ ซึ่งเป็นผลมาจากการเลี้ยงดูในวัยเด็ก ทั้งตัว

แปรด้านสังคมและปัจจัยทางด้านบุคลิกภาพ จะสร้างสภาพแวดล้อม ทักษะที่ดี ซึ่งจะมีผลต่อการตัดสินใจทางด้านนโยบาย

1.2.2 จินตภาพของผู้นำ (Elite Images) คือ ภาพการมองของผู้ตัดสินใจต่อปรากฏการณ์ต่างๆ ที่ดำเนินอยู่ ซึ่งจินตภาพของผู้นำจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ผู้ตัดสินใจอาจตัดสินใจโดยใช้ประสบการณ์ แนวคิด ของตนเอง อย่างไรก็ตามจินตภาพของผู้นำต่อสถานการณ์กับสถานการณ์ความเป็นจริงอาจจะแตกต่างกัน

2. กระบวนการในการกำหนดนโยบาย

โดยกระบวนการในการกำหนดนโยบายนั้นอาจแบ่งออกได้เป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

2.1 ประเด็นทางด้านการทหาร-ความมั่นคง (The Military-Security) ได้แก่ ความรุนแรง การใช้กำลัง ความเป็นพันธมิตร อาวุธยุทธโศปกรณ์ การรับรู้และทัศนคติของผู้ตัดสินใจเกี่ยวกับความมั่นคงของชาติ

2.2 ประเด็นทางการทูต-การเมือง (The Political – Diplomatic) ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนโยบายต่างประเทศในสภาพการเมืองระหว่างประเทศที่เกิดขึ้น

2.3 ประเด็นทางการพัฒนา-เศรษฐกิจ (The Economic – Development) เกี่ยวข้องกับการครอบครองทรัพยากรธรรมชาติ การแจกจ่ายทรัพยากร เช่น การค้า ความช่วยเหลือ การลงทุนของต่างชาติ การพัฒนาของชาติโดยรวม

2.4 ประเด็นทางสถานะและวัฒนธรรม (The Cultural-Status) ได้แก่ วัฒนธรรม การศึกษา การแลกเปลี่ยนทางวิทยาศาสตร์และการรับรู้และมุมมองของผู้ตัดสินใจในสถานภาพของรัฐตนในระบบโลก หรือในระบบย่อย

ประเด็นต่างๆ จะเป็นข้อมูลในการแยกแยะและวิเคราะห์ ทำให้สามารถเข้าใจกระบวนการและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ จากประเด็นในกระบวนการกำหนดนโยบายนั้น ก็จะนำมาสู่ขั้นตอนในการตัดสินใจซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ขั้นตอน

1. การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ (The Strategic Decisions) เป็นนโยบายที่กว้าง มีอิทธิพลและผลกระทบต่อตัดสินใจทั้งหมด

2. การตัดสินใจเชิงยุทธวิธี (The Tactical Specific Decisions) เป็นการนำเอาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์นำไปปฏิบัติและแก้ไข เพื่อสอดคล้องต่อสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นเหตุการณ์เฉพาะหน้า

3. ปัจจัยส่งออก (Output)

ซึ่งก็คือตัวนโยบายอันเป็นผลผลิตมาจากปัจจัยนำเข้าและกระบวนการในการกำหนดนโยบาย ซึ่งรัฐก็จะดำเนินนโยบาย จากนั้นก็จะเกิดปฏิกิริยาโต้กลับ เข้ามาสู่ระบบเป็นปัจจัยนำเข้า ปฏิกิริยาจากการดำเนินนโยบายของรัฐนั้นมีทั้งในแง่ของการสนับสนุนและการไม่เห็นด้วย ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรัฐที่จะต้องมีการปรับเปลี่ยนนโยบายต่อไป

ในการศึกษาภาคินพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเรื่องการตัดสินใจมาวิเคราะห์ นโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น โดยผู้ศึกษามองว่า แนวคิดนี้ มีความครอบคลุม มีการนำเอาปัจจัยต่างๆ อย่างละเอียดมาวิเคราะห์การตัดสินใจ ทำให้เห็นปัจจัยในด้านต่างๆ ที่เข้ามามีส่วนในการตัดสินใจ สามารถอธิบายการเกิดขึ้นของนโยบายได้อย่างเป็นระบบรอบด้าน ในการวิเคราะห์ นโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่นปัจจัยที่นำมาใช้จากแนวคิดเรื่องการตัดสินใจ ได้แก่

1. ปัจจัยนำเข้า

-ขีดความสามารถทางเศรษฐกิจ มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นที่ญี่ปุ่นถูกกล่าวหาว่ามีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินเพื่อให้ชาติสมาชิกเล็กๆ สนับสนุนญี่ปุ่น ญี่ปุ่นเองซึ่งเป็นมหาอำนาจเศรษฐกิจย่อมมีขีดความสามารถในด้านนี้มาก

-โครงสร้างทางการเมือง ได้แก่ ลักษณะทางการเมืองของญี่ปุ่นที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ ในการกำหนดนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น

-กลุ่มผลประโยชน์ ในที่นี้คือกลุ่มองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการล่าวาพของญี่ปุ่น

2. กระบวนการ

-ประเด็นทางการพัฒนา-เศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับประเด็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเล ระหว่างญี่ปุ่นกับชาติที่ต่อต้านการล่าวาพ

จากประเด็นที่นำมาวิเคราะห์นโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น ก็จะนำมาสู่การวิเคราะห์ในเชิงตัดสินใจโดย

1. การตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์ โดยจะอธิบายจุดยืนของญี่ปุ่น และหลักนโยบายอย่างกว้าง ซึ่งญี่ปุ่นได้แสดงจุดยืนว่าสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากวาพตราบเท่าที่ วาพสายพันธุ์นั้นๆ มีจำนวนมากพอ ไม่เสี่ยงที่จะสูญพันธุ์ ซึ่งเท่ากับเป็นการยืนยันว่าญี่ปุ่นจะยังคงดำเนินการล่าวาพต่อไป

2. การตัดสินใจเชิงยุทธวิธี เป็นการนำเอาการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์มาปฏิบัติและปรับปรุง ซึ่งในที่นี้จะแสดงถึงการตัดสินใจของญี่ปุ่นในการปรับปรุงนโยบายการล่าวาพ

ขอบเขตการศึกษา

ศึกษานโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นทั้งในระดับยุทธศาสตร์หรือตัวแผนงานและวิธีการดำเนินนโยบายหรือการแสดงบทบาทของญี่ปุ่น ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 ซึ่งเป็นปีแรกที่ข้อมติของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศที่ทำให้ประเทศสมาชิกยุติการล่าวาฬเพื่อการพาณิชย์มีผลบังคับใช้ ทำให้ญี่ปุ่นต้องประกาศโครงการวิจัยวาฬเพื่อจุดประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ จนกระทั่งถึงปี ค.ศ. 2009

สมมติฐานของการศึกษา

การที่ญี่ปุ่นมีจุดยืนและนโยบายในการสนับสนุนการล่าวาฬนั้นเนื่องมาจาก สำนักงานประมงของญี่ปุ่นซึ่งเป็นองค์กรหลักในการกำหนดนโยบายมีผลประโยชน์ทางตรงจากการดำรงอยู่ของโครงการวิจัยวาฬ โดยเฉพาะงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลญี่ปุ่น นอกจากนี้ สำนักงานประมงของญี่ปุ่นและกลุ่มองค์กรที่สนับสนุนการล่าวาฬในญี่ปุ่นยังมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพในการตอบโต้กับฝ่ายที่ต่อต้านการล่าวาฬ จึงทำให้ฝ่ายที่ต่อต้านการล่าวาฬไม่สามารถกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจุดยืนและนโยบายในการสนับสนุนการล่าวาฬของญี่ปุ่นได้

วิธีการศึกษา

ในภาคินิพนธ์ฉบับนี้จะใช้วิธีวิจัยเอกสาร (Document Research) และการวิเคราะห์เชิงบรรยาย โดยนำแนวคิดเรื่อง Organizational Process Model และแนวคิดเรื่องการตัดสินใจ มาวิเคราะห์และอธิบาย เพื่อทำความเข้าใจนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่น

ข้อมูลที่ใช้ประกอบการศึกษาได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ อาทิ สุนทรพจน์หรือคำแถลงการณ์ของตัวแทนหรือเจ้าหน้าที่รัฐบาลญี่ปุ่น รายงานที่เกี่ยวกับการล่าวาฬที่จัดพิมพ์โดยหน่วยงานต่างๆ สนธิสัญญาและข้อตกลงระหว่างประเทศที่ญี่ปุ่นลงนาม เป็นต้น

2. ข้อมูลทุติยภูมิ อาทิ หนังสือ เอกสารทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ ข้อมูลจากสื่อต่างๆ เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ บทความในวารสารต่างๆ เช่น Journal of international wildlife Law and Policy, Marine Policy, Journal of policy Modeling, The Pacific Review, Social Science Japan Journal เป็นต้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การศึกษาเรื่องนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น ค.ศ.1986-2009 ได้นำแนวคิดเรื่อง Organizational Process Model และ แนวคิดเรื่องการตัดสินใจมาประกอบการวิเคราะห์ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจต่อแนวคิดดังกล่าวมากขึ้น
2. จะทำให้ทราบถึงพัฒนาการและแนวคิดที่เกี่ยวกับการล่าวาพและประเด็นสิ่งแวดล้อมของญี่ปุ่นได้ดียิ่งขึ้น

เนื้อหา

ในภาคนิพนธ์ฉบับนี้จะประกอบไปด้วย 5 บทดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ จะกล่าวถึงความเป็นมา ความสำคัญของประเด็นที่ศึกษา วัตถุประสงค์ แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา สมมติฐานที่ใช้ในการศึกษา เอกสารที่ใช้ในการศึกษา ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา ระเบียบวิธีวิจัย และการทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 2 จะกล่าวถึงพัฒนาการของนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคการล่าวาพสมัยใหม่ในต้นศตวรรษที่ 20 พัฒนาการของคณะกรรมการล่าวาพระหว่างประเทศ และการก่อตัวของความขัดแย้งระหว่างญี่ปุ่นกับกลุ่มที่ต่อต้านการล่าวาพ จนถึงช่วงที่คณะกรรมการล่าวาพระหว่างประเทศออกข้อมติให้มีการยุติการล่าวาพเพื่อการพาณิชย์เป็นการชั่วคราว

บทที่ 3 จะกล่าวถึงนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่นหลังจากที่คณะกรรมการล่าวาพระหว่างประเทศออกข้อมติให้ชาติสมาชิกยุติการล่าวาพเพื่อการพาณิชย์ ว่าญี่ปุ่นมีการปรับเปลี่ยนนโยบายอย่างไรจนมาสู่โครงการวิจัยวาพเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ และประเด็นที่เป็นปัญหาและข้อถกเถียงของนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น

บทที่ 4 จะกล่าวถึงปัจจัยทั้งภายใน และปัจจัยภายนอกที่มีความเชื่อมโยงและส่งผลต่อการกำหนดนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่น

บทที่ 5 จะกล่าวถึงผลสรุปของการศึกษารวมทั้งการคาดการณ์และทิศทางของนโยบายการล่าวาพของญี่ปุ่นในอนาคต

การทบทวนวรรณกรรม

จากการตรวจสอบและค้นหาข้อมูลของงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้น พบว่าในประเทศไทยยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรง ส่วนใหญ่จะเป็นเพียงการให้ข้อมูลเบื้องต้น เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวาฬ หรือเป็นลักษณะของรายงานข่าวเรื่องการล่าวาฬของญี่ปุ่น ดังนั้นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นในประเทศไทยจึงมีข้อมูลไม่มากนัก สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับประเด็นนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นปรากฏว่ามีข้อมูลอยู่ในระดับหนึ่ง ในที่นี้สามารถแบ่งประเด็นหลักๆ ได้ 2 ประเด็นคือ

1. ประเด็นเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการล่าวาฬของญี่ปุ่น

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่างานเขียนส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญต่อปัจจัยภายในของญี่ปุ่น โดยใช้ปัจจัยทางวัฒนธรรมว่าญี่ปุ่นมีประวัติการล่าวาฬมายาวนาน วาฬเป็นแหล่งอาหารทางเลือกราคาถูกรับการบริโภคจึงเป็นเหมือนส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมญี่ปุ่น นอกจากนี้ปัจจัยทางการเมืองภายในญี่ปุ่นนั้นก็มีความสำคัญ ระบบราชการที่มีอำนาจในการกำกับดูแลและเป็นศูนย์กลางในการกำหนดนโยบาย โดยเฉพาะสำนักงานประมงของญี่ปุ่นซึ่งทำหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้การที่ภายในประเทศญี่ปุ่นเองมีกลุ่มที่เคลื่อนไหวต่อต้านการล่าวาฬจำนวนไม่มาก ทำให้แรงกดดันจากต่างประเทศไม่สามารถกดดันรัฐบาลญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มีงานเขียนที่นำปัจจัยทางวัฒนธรรมมาอธิบายนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นได้แก่งานเขียนของ Arne Kalland ในบทความชื่อ Japanese Perceptions of Whales And Dolphins⁴ ซึ่งได้ทำการศึกษาถึงบริบททางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นซึ่งรวมทั้งมุมมองและความรู้ของชาวญี่ปุ่นที่มีต่อวาฬซึ่งปัจจัยดังกล่าวมีผลต่อการล่าวาฬของญี่ปุ่น Kalland สรุปว่า บริบททางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นที่เกี่ยวข้องกับวาฬมีความซับซ้อนมากกว่าที่ชาติตะวันตกจะเข้าใจได้ง่าย

⁴ Arne Kalland, "Japanese Perceptions of Wildlife," in *Wildlife in Asia :Cultural Perspectives*, ed. John Knight (Oxford: Routledge, 2004), pp.73-88.

การที่นักธรรมชาติสิ่งแวดล้อมชาติตะวันตกบางกลุ่มเข้าใจว่าชาวญี่ปุ่นขาดความรู้เกี่ยวกับวาฬและสัตว์เลื้อยคลานด้วยนม จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการอนุรักษ์วาฬนั้นเป็นความเข้าใจที่ผิดจริงๆ แล้วชาวญี่ปุ่นมีความรู้เกี่ยวกับวาฬไม่แพ้ชาติใดในโลก แต่มุมมองในการรับรู้เรื่องวาฬคือความแตกต่างที่แท้จริงระหว่างญี่ปุ่นกับชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬ ญี่ปุ่นเป็นหมู่เกาะที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรทางทะเล รวมทั้งมีประวัติศาสตร์ที่ยาวนานเกี่ยวกับวาฬซึ่งสะท้อนได้จากการตีพิมพ์หนังสือถึงคุณลักษณะต่างๆ ของวาฬเพื่อประโยชน์ในการบริโภคของญี่ปุ่นมาเป็นเวลาร้อยกว่าปีแล้ว นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังใช้ประโยชน์จากวาฬเกือบทุกส่วนมาผลิตเป็นสินค้าทางหัตถกรรมและใช้ประกอบกิจกรรมทางเศรษฐกิจในด้านต่างๆ

การใช้ประโยชน์จากวาฬของญี่ปุ่นนั้นมีมากกว่าและซับซ้อนกว่าชาติตะวันตก ดังนั้นมุมมองด้านศีลธรรมและความชอบธรรมในการฆ่าวาฬระหว่างชาวญี่ปุ่นกับชาติตะวันตกจึงมีความแตกต่างกัน การบริโภควาฬเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมท้องถิ่นของญี่ปุ่น ซึ่งญี่ปุ่นได้พัฒนาอาหารที่ทำจากวาฬในหลากหลายรูปแบบ การบริโภควาฬจึงเป็นส่วนหนึ่งของบางชุมชนในญี่ปุ่นซึ่งไม่สามารถแยกออกจากกันได้ นอกจากนี้ยังมีการนำวาฬมาบริโภคในงานพิธีกรรมที่สำคัญของชาวญี่ปุ่นด้วย

แม้ว่าชาติตะวันตกและแองโกล์กรสิ่งแวดล้อมต่างๆ พยายามจะณรงค์ให้ชาวญี่ปุ่นเปลี่ยนทัศนคติในการบริโภควาฬซึ่งอาจจะมีการเปลี่ยนแปลงในอนาคต แต่เนื่องจากการบริโภควาฬของชาวญี่ปุ่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่มีความซับซ้อน ดังนั้นโอกาสที่ญี่ปุ่นจะทำการยุติการล่าวาฬจึงเป็นไปได้ยาก

นอกจากงานเขียนของ Kalland แล้วยังมีงานเขียนที่ได้ใช้ปัจจัยภายในของญี่ปุ่นมาวิเคราะห์นโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นได้แก่งานเขียนของ Keiko Hirata ในบทความ Why Japan Support Whaling⁵ มีจุดประสงค์เพื่อการศึกษาปัจจัยภายในที่มีผลต่อนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่น ผลการศึกษาของ Hirata ได้อธิบายปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อกระบวนการกำหนดนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่จะดำเนินการล่าวาฬอย่างต่อเนื่องนั้น มีปัจจัยที่สำคัญสองประการได้แก่

⁵ Keiko Hirata, "Why Japan Support Whaling," *Journal of international Wildlife Law and Policy* 8 (April 2005): 129-145.

1. โครงสร้างทางวัฒนธรรม

ปัจจัยประการแรกคือโครงสร้างทางวัฒนธรรมของญี่ปุ่นที่มีต่อวาฟ Hirata สรุปว่า ในกรณีการล่าวาฟนั้นค่านิยมหรือวัฒนธรรมของญี่ปุ่น (Values) ต่อการล่าวาฟกับบรรทัดฐานของนานาชาติ (International Norm) นั้นไม่สอดคล้องกัน ชาวญี่ปุ่นจำนวนมากมองว่าความขัดแย้งในการล่าวาฟกับต่างชาตินั้นเป็นประเด็นทางวัฒนธรรม ซึ่งมุมมองทางด้านวัฒนธรรมนั้น Hirata ได้แยกออกมาเป็นสามประเด็น คือ

1.1 ความเชื่อของชาวญี่ปุ่นที่มองว่าชาวญี่ปุ่นได้บริโภควาฟเป็นเวลาพันปี

1.2 วาฟในมุมมองของชาวญี่ปุ่นคือสัตว์ประเภทเดียวกับปลาไม่ใช่สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมซึ่งมุมมองดังกล่าวตรงข้ามกับชาติหรือกลุ่มที่ต่อต้านการล่าวาฟ

1.3 ความรู้สึกไม่พอใจหรือขุ่นเคืองของชาวญี่ปุ่นต่อชาติตะวันตกที่เข้ามาแทรกแซงพฤติกรรมการบริโภค

2. โครงสร้างการเมืองภายใน

โครงสร้างการเมืองภายในญี่ปุ่นนั้นไม่ได้เปิดโอกาสให้นักณรงค์สิ่งแวดล้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายมากนัก การกำหนดนโยบายในการจัดการวาฟของญี่ปุ่นมีระบบราชการเป็นศูนย์กลาง โดยมีสำนักงานประมงของญี่ปุ่นเป็นองค์กรหลักในการดำเนินนโยบายโดยทำงานภายใต้การปรึกษาหารือและการให้คำแนะนำจาก กระทรวงการเกษตร, ป่าไม้, การประมงของญี่ปุ่น

การนำเอาโครงสร้างทางการเมืองมาวิเคราะห์นโยบายการล่าวาฟของญี่ปุ่นยังปรากฏในงานเขียนของ Yoichiro Sato ในบทความชื่อ Modeling Japan's Foreign Economy Policy⁶ โดยเป็นหนังสือรวมบทความซึ่งได้ยกกรณีศึกษามาหลายกรณีเพื่อศึกษาข้อพิพาทระหว่างญี่ปุ่นกับสหรัฐอเมริกาทางด้านเศรษฐกิจ หนึ่งในกรณีศึกษาคือประเด็นเรื่องวาฟ Sato ได้สรุปว่าโครงการวิจัยวาฟเพื่อวัตถุประสงค์ทางวิทยาศาสตร์ของญี่ปุ่นที่ทำมาอย่างต่อเนื่องนั้นเป็นผลมาจากปัจจัยผลประโยชน์ภายในซึ่งเป็นความร่วมมือกันระหว่างบริษัทที่ทำการล่าวาฟกับสำนักงานประมงของญี่ปุ่น

⁶ Yoichiro Sato, "Modeling Japan's Foreign Economy Policy," in *Japanese Foreign Policy in Asia and Pacific: Domestic Interests, American Pressure and Regional Integration*, Edited by Akiyoshi Miyashita and Yoichiro sato, (New York: Palgrave Macmillan, 2001), pp. 27-30.

ไม่ได้มาจากการแรงกดดันของลูกจ้างของบริษัทที่ทำการล่าวาฬ การล่าวาฬนั้น ดำเนินการโดยท่าเรือไม่ก็ท่าเรือ ลูกจ้างในบริษัทที่เกี่ยวข้องก็มีจำนวนน้อยมาก อย่างไรก็ตาม Sato มองว่าผู้ที่อธิบายการล่าวาฬของญี่ปุ่น โดยใช้ปัจจัยเรื่องของผลประโยชน์ภายในหรือโครงสร้างทาง ราชการนั้นเป็นการมองเพียงด้านเดียว Sato มองว่าอันที่จริงการวิจัยเกี่ยวกับวาฬในปัจจุบันยังไม่ได้ แพร่หลายและการวิจัยของญี่ปุ่นก็ได้สร้างหรือให้ความรู้เกี่ยวกับจำนวนของวาฬ ในขณะที่หลาย ประเทศดังที่กล่าวถึงจะทุ่มเททรัพยากรของตนในการวิจัย นอกจากนี้การวิจัยและการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้น ไม่ได้มีแต่เพียงการฆ่าวาฬให้ถึงแก่ความตายเพียงอย่างเดียว ญี่ปุ่นยังมีงานวิจัยเกี่ยวกับวาฬซึ่งไม่ได้ ฆ่าวาฬและงานวิจัยเหล่านี้ก็ได้มีนักวิจัยต่างชาติซึ่งมาจากกลุ่มประเทศที่ต่อต้านการล่าวาฬเข้าร่วม ด้วย ซึ่งงานวิจัยที่ต้องฆ่าวาฬก็เพื่อตรวจสอบอายุของวาฬ โดยยังไม่มีวิธีใดที่จะสามารถตรวจสอบ อายุวาฬได้แม่นยำกว่าการฆ่าวาฬ โดยข้อมูลของงานวิจัยเหล่านี้ก็ได้รายงานไปยังคณะกรรมการ วิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศ ในขณะเดียวกันภาคส่งออกของญี่ปุ่นนั้น กังวลว่าต่างชาติโดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาจะขกประเด็นการล่าวาฬเพื่อเป็นข้ออ้างในการคว่ำบาตร สิ้นค้าญี่ปุ่น นอกจากนี้คนรุ่นใหม่ก็อาจจะมีความโน้มไปในทางการต่อต้านการล่าวาฬมากขึ้น

นอกจากงานเขียนที่ได้ใช้บริบทหรือปัจจัยทางวัฒนธรรมและโครงสร้างทางการเมือง ของญี่ปุ่นมาอธิบายนโยบายการล่าวาฬของญี่ปุ่นแล้วในงานเขียนของ Mike Danaher ที่บทความ why Japan will not give up whaling⁷ ได้เพิ่มเอาปัจจัยทางด้านองค์กรและกฎหมายระหว่างประเทศ และองค์กรที่ไม่ใช่ของรัฐบาล มาวิเคราะห์เพิ่ม โดย Danaher ได้สรุปปัจจัยที่ทำให้ญี่ปุ่นทำการล่า วาฬว่า ประการแรก การล่าวาฬเป็นวัฒนธรรมและสัญลักษณ์ต่อการพึ่งพิงอาหารทะเลซึ่งเป็น แหล่งโปรตีน ซึ่งญี่ปุ่นไม่ต้องการที่จะให้ใครมายุ่งเกี่ยวในประเด็นนี้ แม้ว่าการกระทำเช่นนี้จะเสี่ยง ต่อการประณามของนานาชาติ

ประการที่สองการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นได้กระทำภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศว่า ด้วยข้อบังคับการล่าวาฬอย่างเคร่งครัด ประการที่สามญี่ปุ่นเชื่อว่า การล่าวาฬนั้นสามารถที่จะ กระทำได้และก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน เนื่องจากการล่าวาฬของญี่ปุ่นมีการจัดการที่ดี และมีการตรวจสอบจากคณะกรรมการด้านวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่าง ประเทศ นอกจากนี้กลุ่มที่ทำการต่อต้านการล่าวาฬของญี่ปุ่นนั้นไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าการล่าวาฬ ของญี่ปุ่นนั้นจะทำให้วาฬสูญพันธุ์

⁷ Mike Danaher, "Why Japan will not give up whaling," *Pacific Review* 14 (June 2002): 105-120.

ประการที่สี่ ภายในประเทศญี่ปุ่นนั้นไม่มีกลุ่มหรือการเคลื่อนไหวที่สำคัญที่ต่อต้านการล่าวาฬ ซึ่งจะทำให้แรงกดดันจากต่างชาตินั้นไม่มีพันธมิตรภายในญี่ปุ่นที่จะสามารถร่วมมือและต่อต้านการล่าวาฬของญี่ปุ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Danaher ได้สรุปว่าการขัดแย้งกันในประเด็นการล่าวาฬระหว่างญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติที่สนับสนุนการล่าวาฬกับชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬ เนื่องมาจากวิธีการในการอนุรักษ์และรักษาวาฬของทั้งสองฝ่ายมีจุดยืนที่แตกต่างกัน ญี่ปุ่นมองว่าควรจะทำการล่าวาฬเพื่อใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด ครอบงำที่วาฬนั้นยังไม่เสี่ยงต่อการสูญพันธุ์ ในขณะที่ฝ่ายต่อต้านมีจุดยืนว่าควรสงวนวาฬไว้ไม่ให้มีการล่าวาฬไม่ว่าในกรณีใดๆ ทั้งสิ้น

การขัดแย้งกันในประเด็นการล่าวาฬนั้นจึงมีความยากลำบากจากจุดยืนที่แตกต่างกัน ซึ่งการแก้ไขเพื่อที่จะหาข้อประนีประนอมนั้น ไม่ได้ขึ้นอยู่กับคณะกรรมการการล่าวาฬระหว่างประเทศ แต่ขึ้นอยู่กับประเทศสมาชิก สำหรับญี่ปุ่นอาจจะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการทางการทูตเพื่อที่จะลดความขัดแย้ง ในขณะที่กลุ่มที่ทำการต่อต้านการล่าวาฬนั้นควรจะนำข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือทางด้านวิทยาศาสตร์มากกว่าการพยายามสร้างให้เกิดความหวาดกลัว นอกจากนี้กลุ่มที่ทำการต่อต้านควรจะเข้าใจสังคม และการเมืองภายในของญี่ปุ่น และยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรม

2. ประเด็นเรื่องข้อวิจารณ์ในโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่น

ในประเด็นเรื่องข้อวิจารณ์ในโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นนั้นมีทั้งกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยและกลุ่มที่สนับสนุน โดยกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยมักจะโจมตีญี่ปุ่นว่าโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นยังมีความคลุมเครือทางด้านวิชาการในหลายด้านๆ ทั้งวัตถุประสงค์และระเบียบวิธีวิจัย ในขณะที่ทางฝ่ายสนับสนุนโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นได้ยืนยันว่าโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นนั้นทำถูกต้องทุกประการ อีกทั้งงานวิจัยเหล่านี้ยังถูกส่งไปยังคณะกรรมการการล่าวาฬระหว่างประเทศเพื่อทำการตรวจสอบมาโดยตลอด

อาจกล่าวได้ว่าทั้งสองฝ่ายต่างพยายามที่จะเลือกข้อมูลเพื่อสนับสนุนข้อโต้แย้งของตน และต่างกล่าวหาซึ่งกันและกันลักษณะดังกล่าวทำให้การประนีประนอมนั้นเกิดขึ้นได้ยาก โดยในการทบทวนวรรณกรรมประเด็นการวิจารณ์ในตัวโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นจะแบ่งเป็นงานเขียนที่สนับสนุนและงานเขียนที่ต่อต้าน

-งานเขียนที่สนับสนุน

William Aron, William Burke, Milton Freeman ได้เขียนบทความชื่อ Scientist Versus Whaling: Science, Advocacy , and Errors of Judgment⁸ โดยบทความนี้ได้เสนอมุมมองอีกด้านหนึ่งเกี่ยวกับโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่น หลังจากที่เมื่อนักวิทยาศาสตร์บางกลุ่มได้โจมตีโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่น โดยประเด็นต่างๆ นั้นสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ความจำเป็นในการฆ่าวาฬเพื่อทำการทดสอบทางวิทยาศาสตร์ โดยวิธีการฆ่าวาฬยังเป็นวิธีเดียวที่มีความแน่นอนที่จะทราบถึงอายุของวาฬ ลักษณะการขยายพันธุ์ และการนำเอาตัวอย่างเนื้อเยื่อภายใน

2. ญี่ปุ่นซึ่งถูกกล่าวหาว่าไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลไปให้กับกลุ่มบุคคลที่เป็นอิสระเพื่อทำการตรวจสอบ รวมทั้งโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นขาดสมมติฐานที่น่าเชื่อถือ ในประเด็นดังกล่าวผู้เขียนบทความนี้ได้อธิบายว่าโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นได้ผ่านการตรวจสอบจากนักวิทยาศาสตร์นานาชาติอย่างเพียงพอแล้วรวมทั้งคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศได้ก็ได้รับการตรวจสอบแล้ว ส่วนเรื่องที่ญี่ปุ่นไม่ยอมส่งรายงานให้แก่หน่วยงานอื่นๆ นั้นผู้เขียนบทความนี้ได้มีการอธิบายว่าเป็นปกติที่นักวิทยาศาสตร์จะยังไม่เปิดเผยผลการศึกษาในเบื้องต้นจนกว่าจะได้มีการนำเสนออย่างเป็นทางการ อีกทั้งนักวิทยาศาสตร์ต่างชาติก็สามารถสมัครเข้าร่วมวิจัยกับสถาบันเพื่อการวิจัยสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมของญี่ปุ่นเพื่อเข้าถึงข้อมูลได้

3. นอกจากนี้ญี่ปุ่นยังถูกกล่าวหาว่าโครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นนั้นมีความเกี่ยวข้องกับพาณิชย์ วาฬที่ถูกฆ่าเพื่อทำการวิจัยนั้น เมื่อการวิจัยเสร็จสิ้นก็จะถูกนำไปขาย แต่ในประเด็นดังกล่าวในบทความนี้กลุ่มผู้เขียนได้อธิบายการกระทำของญี่ปุ่นว่าเป็นไปตามข้อตกลงของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยข้อบังคับการล่าวาฬมาตรา 8 ที่ให้สิทธิรัฐที่ทำการล่าวาฬต่อวาฬที่ทำการวิจัย ในตอนท้ายกลุ่มผู้เขียนได้สรุปว่านักวิทยาศาสตร์ที่จะคัดค้านการล่าวาฬควรที่จะศึกษาข้อมูลต่างๆ ให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เนื่องจากประเด็นการล่าวาฬนั้นมีความซับซ้อนและยังสามารถโต้แย้งได้ไม่สิ้นสุด เพื่อที่จะเข้าใจสิ่งเหล่านี้และตัดสินใจได้อย่างถูกต้องจำเป็นที่นักวิทยาศาสตร์จะต้องเอาใจใส่ในการหาข้อมูลจากแหล่งที่น่าเชื่อถือ

⁸ William Aron, William Burke, and Milton Freeman, "Scientists Versus Whaling: Science, Advocacy , and Errors of Judgment," *Bioscience* 52 (December 2002): 1137-1139.

นอกจากประเด็นทางด้านวิทยาศาสตร์แล้ว ยังมีงานเขียนที่ได้วิเคราะห์ความขัดแย้งเรื่องการล่าวาฬของญี่ปุ่นกับประเทศตะวันตกในหลายประเด็น โดยในงานเขียนของ Joji Morishita ชื่อบทความ Multiple Analysis of The Whaling Issue: Understanding The Dispute by a Matrix⁹ นั้นได้กล่าวถึงข้อถกเถียงในประเด็นการล่าวาฬของญี่ปุ่นซึ่งสามารถอธิบายได้ในหลายประเด็น ในทางวิทยาศาสตร์แล้วเป็นความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรที่มีแนวทางแตกต่างกันของสองฝ่าย ในทางวัฒนธรรมเป็นความแตกต่างในการให้ความสำคัญกับวาฬ ญี่ปุ่นมองว่าวาฬนั้นคืออาหาร ในขณะที่ฝ่ายต่อต้านมองว่าวาฬควรเป็นสัตว์ที่ได้รับการสงวนไว้ ในทางการเมืองนั้นนักการเมืองจากชาติที่ต่อต้านการล่าวาฬพยายามยกประเด็นการล่าวาฬเพื่อให้สาธารณะมองว่าตนให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม ในทางเศรษฐกิจในอดีตประเด็นการขัดแย้งในการล่าวาฬนั้นเกี่ยวข้องกับการอยู่รอดของบริษัทหรือกลุ่มอุตสาหกรรมที่ทำการล่าวาฬ แต่ในปัจจุบันองค์กรสิ่งแวดล้อมที่ทำการต่อต้านการล่าวาฬของญี่ปุ่นนำมาเป็นประเด็นเพื่อขอการสนับสนุนทางการเงิน

ในบทความได้สรุปว่า การหาข้อประนีประนอมหรือจุดยืนร่วมกันระหว่างชาติที่ทำการล่าวาฬกับชาติที่ทำการต่อต้านนั้นยังไม่สามารถเกิดขึ้นได้ เนื่องจากฝ่ายที่ทำการล่าวาฬต้องการสร้างระบบการจัดการวาฬเพื่อการใช้ประโยชน์โดยการล่าวาฬ ในขณะที่ฝ่ายที่ต่อต้านไม่ต้องการให้มีการใช้ประโยชน์จากวาฬ ในขณะที่เดียวกันกลุ่มที่อยู่ตรงกลางระหว่างสองฝ่ายพยายามที่จะเสนอแผนประนีประนอมแต่ข้อเสนอเหล่านั้นก็ถูกปฏิเสธ

ประเด็นการล่าวาฬได้กลายเป็นความขัดแย้งทางวัฒนธรรมซึ่งขัดขวางการพัฒนาในการบรรลุเป้าหมายของอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยข้อบังคับการล่าวาฬ การมีธรรมาภิบาลและความร่วมมือในระดับนานาชาติมีความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาการจัดการทรัพยากรของโลกและสิ่งแวดล้อม Morishita ได้กล่าวถึงอนาคตของการแก้ไขข้อขัดแย้งว่า ในอนาคตอาจจะต้องมีการแยกหรือตั้งองค์กรใหม่โดยองค์กรหนึ่งทำหน้าที่เพื่อการใช้ประโยชน์จากการล่าวาฬและอีกองค์กรทำหน้าที่ปกป้องวาฬ ไม่เช่นนั้นสมาชิกภายในคณะกรรมการการล่าวาฬระหว่างประเทศต้องยอมรับในความแตกต่างของค่านิยมหรือแนวทางในการจัดการวาฬที่แตกต่างกัน

⁹ Joji Morishita, “ Multiple Analysis of The Whaling Issue: Understanding The Dispute by a Matrix,” *Marine Policy* 30 (November 2006): 802-808.

ประเด็นการล่าวาฬนั้นมีความสัมพันธ์กับประเด็นทั่วไปทางด้านสิ่งแวดล้อมเนื่องจากการล่าวาฬนั้นเกี่ยวข้องกับประเด็นการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ประเด็นการล่าวาฬได้กลายเป็นความท้าทายในระดับนานาชาติ การแก้ไขปัญหาการล่าวาฬนั้นมีความยากเช่นเดียวกับการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมอื่นๆ โดยเฉพาะในประเด็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดความยั่งยืน การปกป้องสิ่งแวดล้อมนั้นไม่สามารถเกิดขึ้นได้หากปราศจากการตระหนักถึงการใช้อย่างยั่งยืนจากทรัพยากรที่มีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์

-งานเขียนที่ต่อต้าน

กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ที่เป็นสมาชิกของคณะกรรมการวิทยาศาสตร์ของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศได้เขียนบทความ Whaling as science¹⁰ โดยกลุ่มผู้เขียนได้วิจารณ์ถึงโครงการวิจัยของวาฬของญี่ปุ่นว่ามีปัญหาในหลายประการซึ่งสามารถสรุปข้อวิจารณ์ได้ดังต่อไปนี้

1. โครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นในมหาสมุทรแปซิฟิกเหนือ (Japan's Scientific Whaling Program in North Pacific:JARPN)

ซึ่งโปรแกรมดังกล่าวเป็นงานวิจัยที่ญี่ปุ่นกล่าวว่าเป็นงานวิจัยระยะยาวที่ไม่สามารถกำหนดระยะเวลาได้แน่นอน โดยศึกษาระบบห่วงโซ่อาหารของระบบนิเวศวิทยา และตรวจสอบสิ่งที่เป็นมลพิษของสิ่งแวดล้อม ซึ่งกลุ่มผู้เขียนบทความนี้มองว่าโครงการดังกล่าวไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขัดแย้งกับวิธีการจัดการฉบับปรับปรุง (Revised Management Procedure:RMP) ในด้านการจัดการและการค้าวาฬเพื่อการพาณิชย์ของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศ ซึ่งโปรแกรม JARPN ของญี่ปุ่นนั้นถูกวิจารณ์ว่าขาดสมมติฐานที่น่าเชื่อถือหรือวิธีการทดสอบที่ใช้เป็นมาตรวัดนั้นยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ รวมทั้งการใช้วิธีการวิจัยที่ยังขาดความเหมาะสมในการประมาณการประชากรของวาฬ

2. โครงการวิจัยวาฬของญี่ปุ่นในบริเวณแอนตาร์กติก¹¹ (Japan's Scientific Whaling Program in Antarctic :JARPA)

¹⁰ Phillip J.Clapham and Others, "Whaling as Science," *Bioscience* 53(March 2003): 210-212.

¹¹ คือบริเวณที่อยู่ต่ำกว่าเส้นรุ้งที่ 60 องศาใต้

งานวิจัย JARPA นี้ถูกมองว่ากำลังทำไปอย่างผิดทิศทาง ประเด็นที่สำคัญในงานวิจัยนี้คือความจำเป็นในการฆ่าวาฬเพื่องานวิจัยนั้นจำเป็นหรือไม่ กลุ่มนักวิทยาศาสตร์ที่เขียนบทความนี้มองว่าการฆ่าวาฬไม่ได้ก่อให้เกิดความรู้ในการประมาณการจำนวนประชากรวาฬ นอกจากนี้การประมาณการจำนวนประชากรวาฬก็ไม่จำเป็นต้องฆ่าวาฬ ซึ่งจะช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในงานวิจัยอีกด้วย โดยนักวิทยาศาสตร์กลุ่มนี้ได้เรียกร้องให้ญี่ปุ่นส่งรายงานการวิจัยไปให้กับกลุ่มบุคคลที่สามเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบ

งานเขียนอีกชิ้นหนึ่งที่ได้ให้ข้อมูลตอบโต้การล่าวาฬของญี่ปุ่นได้แก่งานเขียนชื่อเรื่อง The Whaling Issue: Conservation, Confusion, and Casuistry¹² ซึ่งเขียนโดยกลุ่มนักวิทยาศาสตร์และนักสิ่งแวดล้อมที่ต่อต้านการล่าวาฬของญี่ปุ่น โดยงานเขียนชิ้นนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อแสดงความไม่เห็นด้วยกับงานเขียนของ Morishita ซึ่งในบทความ The Whaling Issue: Conservation, Confusion, and Casuistry นี้ได้พยายามชี้ให้เห็นถึงความไม่ชัดเจนและการเลือกใช้ข้อมูลของทางฝ่ายญี่ปุ่นซึ่งยังเป็นประเด็นที่ถกเถียงกันอยู่ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- นับตั้งแต่การออกข้อมติของคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศที่ให้มีการยุติการล่าวาฬเพื่อการพาณิชย์ ญี่ปุ่นได้ฆ่าวาฬไปมากกว่า 10,000 ตัว เพื่อการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ซึ่งเป็นข้อยกเว้นที่มากกว่าชาติอื่นๆ ทั้งหมด

- ญี่ปุ่นมักอ้างว่าการมีวาฬจำนวนมากนั้นอาจทำลายระบบนิเวศ ซึ่งวาฬเหล่านี้จะกินสัตว์น้ำและปลาจันมีจำนวนลดน้อยลงซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อระบบนิเวศ ดังนั้นการฆ่าวาฬบางส่วนจะก่อให้เกิดความสมดุลทางนิเวศวิทยาซึ่งจะช่วยให้สัตว์น้ำมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น อันที่จริงมีวาฬหลายสายพันธุ์ที่ไม่ได้กินสัตว์น้ำหรือปลา การที่ปลาลดน้อยลงนั้นมาจากปลาในตระกูลอื่นนั้นบริโภคหรือกินกันเอง

- ในประเด็นเรื่องของจำนวนวาฬนั้นญี่ปุ่นมักอ้างว่าจำนวนวาฬนั้นยังมีอยู่อย่างอุดมสมบูรณ์เช่นวาฬมิงค์ (Minke Whale) มีจำนวนมากกว่า 760,000 ตัวในบริเวณแอนตาร์กติกแต่ตัวเลขเหล่านี้ยังคลุมเครือและยังอยู่ระหว่างการพิจารณาจากคณะกรรมการล่าวาฬระหว่างประเทศ

¹² Phillip J.Clapham and Others, " The Whaling Issue: Conservation, Confusion, and Casuistry," Marine Policy 31 (May 2007): 314-319.

แต่ญี่ปุ่นกลับโจมตีนครนครค์สิ่งแวดล้อมว่าใช้ข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือในเรื่องจำนวนของ วาฬ รวมทั้งญี่ปุ่นยังฉวยโอกาสในการกล่าวหาจากความคลุมเครือของข้อมูล ในตอนท้ายบทความนี้ ได้สรุปว่าในการที่จะเข้าใจความสำคัญของการกล่าวหาที่มีต่อญี่ปุ่นนั้นต้องไม่มองเฉพาะประเด็น เรื่องการกล่าวหาเพียงประเด็นเดียว แต่ควรจะต้องมองในบริบทนโยบายการประมงระหว่างประเทศของ ญี่ปุ่น ซึ่งญี่ปุ่นเกรงว่าหากตนเป็นฝ่ายพ่ายให้กับกลุ่มต่อต้านการกล่าวหาแล้ว อาจเกิดการลุกลาม ในการต่อต้านสินค้าหรือกิจกรรมประมงอื่นๆ อีกสำหรับญี่ปุ่นซึ่งการประมงและสัตว์น้ำเป็นแหล่ง ทรัพยากรที่สำคัญ ประเด็นการกล่าวหาจึงมีความสำคัญยิ่ง

งานเขียนที่ได้นำมาทบทวนวรรณกรรมเหล่านี้มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ นโยบายการกล่าวหาของญี่ปุ่นและเป็นปัจจัยที่ผลักดันให้ญี่ปุ่นดำเนินการกล่าวหาต่อไปรวมทั้ง ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจารณ์นโยบายการกล่าวหาของญี่ปุ่น ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับนักศึกษาเป็น อย่างมาก ทำให้ผู้ศึกษาได้ทราบถึงขอบเขตของงานวิจัยในอดีตว่าครอบคลุมเรื่องใดบ้าง ซึ่งโดยมาก จะศึกษาถึงปัจจัยภายในเช่น โครงสร้างการเมือง ระบบราชการ กลุ่มหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการ กล่าวหา และบริบททางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ ส่วนปัจจัยภายนอกนั้นจะให้ความสำคัญไปที่ ประเด็นข้อกฎหมายระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการกล่าวหาซึ่งยังคงมีความเห็นที่แตกต่างกันระหว่าง ประเทศที่สนับสนุนการกล่าวหาประเทศที่ต่อต้านการกล่าวหา นอกจากนี้ข้อโต้แย้งของทั้งสองฝ่าย ยังจำเป็นต้องที่จะต้องมียุทธศาสตร์ทางวิทยาศาสตร์ที่น่าเชื่อถือ โดยในบางประเด็นยังไม่มีข้อมูล เพียงพออีกทั้งยังมีความสลับซับซ้อนและต้องใช้เวลาในการทดลองและหาข้อสรุป เช่นในเรื่องของ จำนวนวาฬในแต่ละสายพันธุ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การหาข้อยุติระหว่างประเทศที่สนับสนุน การกล่าวหาประเทศที่ต่อต้านการกล่าวหาทำได้โดยยาก อย่างไรก็ตามจากการทบทวนวรรณกรรมผู้ ศึกษายังไม่พบงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับนโยบายการกล่าวหาของญี่ปุ่นโดยตรงในประเทศไทย ดังนั้น การศึกษานโยบายการกล่าวหาของญี่ปุ่นจึงถือได้ว่าเป็นประเด็นใหม่ในประเทศไทย ซึ่งในอนาคต อาจมีความจำเป็นที่ต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม โดยเฉพาะในกรณีที่ญี่ปุ่นมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการ กล่าวหา